

Tisková zpráva

Důvěra stranickým představitelům – září 2019

- ⊙ Mezi představiteli parlamentních stran v září 2019 občané nejčastěji vyjadřovali důvěru Václavu Klausovi mladšímu (42 %) a Andreji Babišovi (38 %), nejvyšší podíl nedůvěry se objevil v případě Tomia Okamury (60 %).
- ⊙ V porovnání s posledním předchozím výzkumem zřetelně poklesla důvěra a vzrostl podíl nedůvěry u Jana Hamáčka (pokles důvěry o 4 procentní body, zvýšení nedůvěry o 8 procentních bodů), nárůst nedůvěry byl zaznamenán také v případě Ivana Bartoše (o 6 procentních bodů), Víta Rakušana (o 5 procentních bodů), Jana Farského a Markéty Pekarové Adamové (u obou shodně o 4 procentní body).
- ⊙ Naopak zlepšení ve formě zvýšení podílu důvěry a poklesu podílu nedůvěřujících se oproti poslednímu srovnatelnému šetření objevilo v případě Tomia Okamury (obojí shodně o 5 procentních bodů), u Andreje Babiše byl zaznamenán mírný pokles podílu nedůvěřujících (o 4 procentní body) a u Romana Onderky se vyskytl mírný nárůst důvěry (o 4 procentní body).
- ⊙ V případě Radima Fialy pak byl zaznamenán souběžně mírný pokles podílu důvěřujících i nedůvěřujících (shodně o 4 procentní body).

Zpracoval:

Jan Červenka

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 586; e-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

CVVM Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i., v zářijovém šetření zjišťovalo, zda dotázaní důvěřují vybraným politikům (viz tabulky 1 a 2).¹ Předložený seznam obsahoval jména 19 čelných představitelů stran zastoupených v Poslanecké sněmovně PČR. Do výzkumu byli zařazeni politici s formálně nejvyššími stranickými funkcemi, tj. všichni předsedové stran a první místopředsedové.²

Jak ukazují výsledky v tabulce 1, s jedinou výjimkou u všech zkoumaných představitelů nedůvěra více či méně výrazně, avšak vždy statisticky významně převážila nad podílem vyjadřované důvěry. Zmiňovanou výjimkou je předseda nově ustaveného hnutí Trikolora a jeho zakladatel Václav Klaus ml., v jehož případě podíl nedůvěry nad důvěrou převažoval jen statisticky nevýznamně. Václav Klaus ml. je zároveň politikem s nejvyšším podílem důvěry mezi zkoumanými představiteli politických stran, když důvěru mu v šetření vyjádřilo 42 % občanů, nedůvěru pak 44 %. Mezi ostatními zkoumanými představiteli politických stran se relativně nejvyšší důvěře těší předseda hnutí ANO a současný premiér Andrej Babiš, jemuž důvěru v šetření vyjádřilo 38 % dotázaných při zřetelně nadpolovičním podílu nedůvěry (56 %). Na třetím a čtvrtém místě z hlediska výše podílu důvěry se umístili předseda Pirátů Ivan Bartoš, kterému důvěřuje 29 % občanů a 54 % nedůvěřuje, a předseda hnutí SPD Tomio Okamura, jemuž důvěřuje také 29 % občanů, ovšem podíl nedůvěřujících je v jeho případě v porovnání s I. Bartošem vyšší (60 %). Pátým v pořadí podle důvěry je předseda ČSSD, první místopředseda vlády a ministr vnitra Jan Hamáček, jemuž „spíše důvěřuje“ čtvrtina (25 %) občanů a více než polovina (55 %) mu naopak „spíše nedůvěřuje“. Těsně za ním se z hlediska podílu důvěry s podobně vysokými podíly nedůvěřujících zařadili první místopředseda hnutí ANO Jaroslav Faltýnek (23 % důvěřuje, 53 % nedůvěřuje) a předseda KSČM Vojtěch Filip (23 % : 57 %). Za nimi s důvěrou již pod hranicí 20 % figurují předseda TOP 09 Jiří Pospíšil (19 % : 49 %) a předseda ODS Petr Fiala (19 % : 54 %) následovaní novým předsedou hnutí STAN Vítem Rakušanem (16 % : 32 %), statutárním místopředsedou ČSSD Romanem Onderkou (16 % : 35 %), novým prvním místopředsedou hnutí STAN Janem Farským (14 % : 36 %), prvním místopředsedou hnutí SPD Radimem Fialou (14 % : 41 %), první místopředsedkyní TOP 09 Markétou Pekarovou Adamovou (13 % : 33 %), první

¹ Otázka: „Přečtu Vám jména některých politiků. U každého mi, prosím, řekněte, zda mu důvěřujete nebo nedůvěřujete, či neumíte posoudit. Případně zda tohoto politika neznáte.“

² Do šetření byl kromě představitelů stran zvolených do PS ve volbách na podzim roku 2017 zařazen i Václav Klaus ml. jako zakladatel a předpokládaný lídr nového hnutí Trikolora, které jeho prostřednictvím a prostřednictvím poslankyně Zuzany Majerové Zahradníkové zvolené původně za ODS má v současnosti v PS rovněž zastoupení. Jelikož šetření proběhlo ještě před ustavujícím sněmem hnutí, na němž byl zvolen předsedou Václav Klaus ml. a první místopředsedkyní se stala právě Zuzana Majerová Zahradníková, byl již zvolený předseda tohoto nového subjektu jediným jeho představitelem zařazeným do šetření.

místopředsedkyní Pirátů Olgou Richterovou (11 % : 23 %), první místopředsedkyní ODS Alexandrou Udženijou (11 % : 41 %) a novým předsedou KDU-ČSL Markem Výborným (10 % : 27 %). S méně než desetinou důvěřujících pak celý žebříček nejvyšších představitelů politických stran zastoupených v Poslanecké sněmovně uzavírají první místopředseda KSČM Petr Šimůnek (8 % : 21 %) a nová první místopředsedkyně KDU-ČSL Šárka Jelínková (5 % : 21 %). Oba posledně jmenovaní spolu s O. Richterovou a M. Výborným jsou přítomni pro více než polovinu české veřejnosti osobnostmi zcela neznámými.

Pokud jde o to, kterým politikům lidé nejvíce nedůvěřují, v čele v tomto ohledu stojí s 60 % nedůvěřujících Tomio Okamura, za nímž s nevelkými odstupy a podíly nedůvěry převyšujícími úroveň jedné poloviny následují Vojtěch Filip (57 %), Andrej Babiš (56 %), Jan Hamáček (55 %), Petr Fiala, Ivan Bartoš (oba 54 %) a Jaroslav Faltýnek (53 %). Těsně pod 50 % se pohybuje podíl nedůvěry u Jiřího Pospíšila (49 %), s odstupem za ním nad hranici dvou pětin figurují Václav Klaus ml. (44 %), Alexandra Udženija a Radim Fiala (oba shodně 41 %). Za nimi pak s podílem nedůvěry okolo jedné třetiny následují Jan Farský (36 %), Roman Onderka (35 %), Markéta Pekarová Adamová (33 %) a Vít Rakušan (32 %). Více než čtvrtina dotázaných nedůvěřuje Markovi Výbornému (27 %), necelá čtvrtina Olze Richterové (23 %) a asi pětina nedůvěřuje Šárce Jelínkové a Petru Šimůnkovi (shodně 21 %).

Tabulka 1: Vyjádření důvěry či nedůvěry politikům – srovnání (v %)

	Důvěra +/- proti poslednímu šetření*	Nedůvěra +/- proti poslednímu šetření*	Nezná	Neví	Index 9/19 ** Důvěra/nedůvěra
V. Klaus ml.	42	44	3	11	-2
Babiš	38	56 (-4)	0	6	-18
Bartoš	29	54 (+6)	9	8	-25
Okamura	29 (+5)	60 (-5)	2	9	-31
Hamáček	25 (-4)	55 (+8)	9	11	-30
Faltýnek	23	53	12	12	-30
Filip	23	57	11	9	-34
Pospíšil	19	49	21	11	-30
Fiala P.	19	54	17	10	-35
Rakušan	16	32 (+5)	41	11	-16
Onderka	16 (+4)	35	37	12	-19
Farský	14	36 (+4)	39	11	-22
Fiala R.	14 (-4)	41 (-4)	31	14	-27
Pekarová Adamová	13	33 (+4)	43	11	-20
Richterová	11	23	55	11	-12
Udženija	11	41	38	10	-30
Výborný	10	27	51	12	-17
Šimůnek	8	21	59	12	-13
Jelínková	5	21	64	10	-16

* Uvádíme pouze statisticky významné rozdíly ve srovnání s posledním šetřením důvěry u příslušného politika, tj. více než +/- 3 %.

** Rozdíl kladných a záporných odpovědí v aktuálním šetření.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 7. – 17. 9. 2019, 1046 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

V porovnání s předchozím výzkumem z dubna, případně z května 2019 bylo zaznamenáno jen několik změn, přičemž tou nejvýraznější byl pokles důvěry o 4 procentní body a nárůst podílu nedůvěřujících o 8 procentních bodů v případě Jana Hamáčka. Nárůst nedůvěry byl zaznamenán také v případě Ivana Bartoše (o 6 procentních bodů), Víta Rakušana (o 5 procentních bodů), Jana Farského a Markéty Pekarové Adamové (u obou shodně o 4 procentní body). Naopak zlepšení ve formě zvýšení podílu důvěry a poklesu podílu nedůvěřujících se oproti poslednímu srovnatelnému šetření objevilo v případě Tomia Okamury (obojí shodně o 5 procentních bodů), u Andreje Babiše byl zaznamenán

mírný pokles podílu nedůvěřujících (o 4 procentní body) a u Romana Onderky se vyskytl mírný nárůst důvěry (o 4 procentní body). V případě Radima Fialy pak byl zaznamenán souběžně mírný pokles podílu důvěřujících i nedůvěřujících (shodně o 4 procentní body). Vývoj důvěry a nedůvěry stranickým představitelům v čase od roku 2015 nabízejí tabulky 2a a 2b.

Tabulka 2a: Důvěra stranickým představitelům (v %)

	2016					2017				2018				2019				
	01	03	06	09	10	02	04	09	01	02	05	09	11	12	01	04	05	09
V. Klaus ml.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	42
Babiš	51	47	42	46	49	46	43	37	37	42	35	40	40	38	39	38	35	38
Bartoš	x	x	x	x	x	x	x	x	30	x	28	x	33	32	x	29	x	29
Okamura	29	33	31	29	x	35	x	39	33	x	28	x	31	26	x	24	x	29
Hamáček	18	18	17	21	16	18	18	19	x	x	24	25	22	27	32	30	29	25
Filip	21	22	22	22	x	20	x	22	24	x	26	x	23	24	x	22	x	23
Faltýnek	x	17	x	17	16	21	17	22	23	25	25	25	23	26	28	21	22	23
Pospíšil	x	x	x	x	x	x	x	x	20	x	19	x	22	20	x	19	x	19
P. Fiala	14	13	16	14	x	18	x	16	22	x	20	x	23	22	x	19	x	19
Rakušan	x	x	x	x	x	x	x	x	6	x	9	x	12	13	x	13	x	16
Onderka	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10	x	12	x	16
Farský	x	x	x	x	x	x	x	x	x	12	x	14	x	x	14	x	17	14
R. Fiala	x	x	x	x	x	x	x	x	9	17	13	17	13	13	17	12	18	14
Pekarová Adamová	x	x	x	x	x	x	x	x	8	x	12	x	12	12	x	12	x	13
Richterová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	5	x	9	9	x	12	x	11
Udženija	x	4	x	3	x	5	x	4	8	x	9	x	12	11	x	10	x	11
Výborný	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10
Šimůnek	x	x	x	x	x	x	x	x	6	x	5	x	8	7	x	7	x	8
Jelínková	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	5

Poznámka: Řazení politiků je sestupné podle procent vyjádřené důvěry v posledním sledování. Dopočet do 100 % představují odpovědi „nedůvěřuje“, „neví“ nebo „nezná“. Změny do +/- 3 % nejsou statisticky průkazné.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Tabulka 2b: Nedůvěra stranickým představitelům (v %)

	2016					2017				2018					2019			
	01	03	06	09	10	02	04	09	01	02	05	09	11	12	01	04	05	09
Okamura	59	53	56	59	x	53	x	49	58	x	62	x	60	65	x	65	x	60
Filip	56	48	51	49	x	52	x	48	52	x	53	x	58	58	x	56	x	57
Babiš	42	46	51	46	43	48	49	56	56	50	58	53	55	55	56	56	60	56
Hamáček	24	26	28	22	25	30	31	32	x	x	47	44	51	49	42	46	47	55
P. Fiala	51	47	48	49	x	44	x	49	48	x	48	x	51	52	x	54	x	54
Bartoš	x	x	x	x	x	x	x	x	42	x	45	x	49	50	x	48	x	54
Faltýnek	x	28	x	31	26	33	35	44	49	44	49	46	53	48	44	57	53	53
Pospíšil	x	x	x	x	x	x	x	x	37	x	41	x	49	49	x	46	x	49
V. Klaus ml.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	44
Udženija	x	17	x	19	x	20	x	29	29	x	35	x	40	41	x	39	x	41
R. Fiala	x	x	x	x	x	x	x	x	35	36	37	44	44	46	43	47	45	41
Farský	x	x	x	x	x	x	x	x	x	27	x	31	x	x	34	x	32	36
Onderka	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	39	x	35	x	35
Pekarová Adamová	x	x	x	x	x	x	x	x	24	x	28	x	34	31	x	29	x	33
Rakušan	x	x	x	x	x	x	x	x	19	x	23	x	29	30	x	27	x	32
Výborný	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	27
Richterová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	16	x	21	23	x	23	x	23
Jelínková	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	21
Šimůnek	x	x	x	x	x	x	x	x	16	x	18	x	24	25	x	23	x	21

Poznámka: Řazení politiků je sestupné podle procent vyjádřené nedůvěry v posledním sledování. Dopočet do 100 % představují odpovědi „důvěřuje“, „neví“ nebo „nezná“. Změny do +/- 3 % nejsou statisticky průkazné.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v19-09</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>7. - 17. 9. 2019</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1046</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>190</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - dotazování PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PI.2s</i>
<i>Kód tiskové zprávy:</i>	<i>pi191004</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>4. října 2019</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Jan Červenka</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý. |